FORMALIZM CZTEROPUNKTOWEJ FUNKCJI KORELACJI W BADANIACH DYNAMIKI MOLEKULARNEJ RZECZYWISTYCH I MODELOWYCH CIECZY PRZECHŁODZONYCH

ANDRZEJ GRZYBOWSKI

Uniwersytet Śląski

Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie

Marian Paluch

Katarzyna Grzybowska Żaneta Wojnarowska Kajetan Koperwas Karolina Kołodziejczyk University of Tennessee (USA) Alexei Sokolov

Leibniz Institute of Polymer Research Dresden (Germany) Jürgen Pionteck

SEMINARIUM KRAKOWSKO-KATOWICKIE – listopad 2013

Związek między dynamiką i termodynamiką w ramach koncepcji skalowania termodynamicznego

1.8

TESTY Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OTRZYMANYCH Z SYMULACJI [A. Grzybowski *et al.*, Phys. Rev. E **86**, 031501 (2012)]

- Symulacje MD w modelu Koba-Andersena cieczy binarnej Lennarda-Jonesa (KABLJ)
- 1000 cząsteczek A i B w proporcji 80:20

$$U_{LJ}(r) = 4\varepsilon_{ab} \left[\left(\frac{\sigma_{ab}}{r} \right)^{12} - \left(\frac{\sigma_{ab}}{r} \right)^{6} \right] \qquad \frac{\varepsilon_{BB} / \varepsilon_{AA} = 0.5}{\varepsilon_{AB} / \varepsilon_{AA} = 1.5} \qquad \frac{\sigma_{BB} / \sigma_{AA} = 0.88}{\sigma_{AB} / \sigma_{AA} = 0.8} \qquad r_c = 2.5\sigma_{AA}$$
$$M_A = M_B \qquad M_A = 1.0 \qquad \sigma_{AA} = 1.0, \quad \varepsilon_{AA} = 1.0$$

- Symulacje NVT w stanie równowagi
- Bardzo szeroki zakres

$$\leq T^* \leq 3.0$$

$$\leq \rho^* \leq 1.6$$

$$T^* = k_B T / \varepsilon_{AA} \quad k_B = 1.0$$

$$\rho^* = N / V^* = \rho \sigma_{AA}^3$$

- Krok czasowy $\Delta t^* = 0.001$ w jednostkach LJ $t^* = t/[\sigma_{AA}(M_A/\varepsilon_{AA})^{0.5}]$
- Przynajmniej 4·10⁵ kroków czasowych równoważenia

0.5

- Przynajmniej 10⁸ kroków czasowych po zrównoważeniu. Dla długich czasów relaksacji symulacja niemal 10¹⁰ kroków czasowych.
- Program RUMD napisany na GPU.

Temperaturowo-objętościowa wersja entropowego modelu Avramova

R. Casalini et al., J. Chem. Phys. **125**, 014505 (2006) R. Casalini, C.M. Roland, J. Non-Cryst. Solids **353**, 3936 (2007)

Nasza propozycja lepiej dopasowująca założenia modelu Avramova do własności dynamicznych substancji rzeczywistych A. Grzybowski *et al.*, J. Chem. Phys. **133**, 161101 (2010)

Heterogeniczność dynamiczna w pobliżu przejścia ciecz-szkło

Model Adama-Gibbsa – koncepcja CRR (Cooperative Rearrangement Regions)

[G Adam, J. H. Gibbs, J. Chem Phys. B 43, 139 (1965)]

Heterogeniczność dynamiczna

4-punktowa funkcja korelacji gęstości

rozkład gęstości

$$G_4(r,t) = \left\langle \rho(0,0)\rho(0,t)\rho(r,0)\rho(r,t) \right\rangle - \left\langle \rho(0,0)\rho(0,t) \right\rangle \left\langle \rho(r,0)\rho(r,t) \right\rangle \quad \rho(\mathbf{r},t) = \sum_{i=1}^N \delta(\mathbf{r} - \mathbf{r}_i(t)) \left\langle \rho(r,t) \right\rangle - \left\langle \rho(0,0)\rho(r,t) \right\rangle \left\langle \rho(r,0)\rho(r,t) \right\rangle = 0$$

2-punktowa funkcja korelacji uśredniona przestrzennie po każdej realizacji

$$\widetilde{C}(t) = \left\langle \rho(0,0)\rho(0,t) \right\rangle - \left\langle \rho(0,0) \right\rangle \left\langle \rho(0,t) \right\rangle$$

4-punktowa podatność dynamiczna

$$\chi_4(t) = \int G_4(r,t) dr = N \left[\left\langle \tilde{C}^2(t) \right\rangle - \left\langle \tilde{C}(t) \right\rangle^2 \right] \quad \chi_4^{\text{max}} = \mathcal{V}_{corr}$$

funkcja niespójnego samorozpraszania średnioterminowego (*incoherent intermediate self-scattering function*)

$$F_s(k,t) = N^{-1} \sum_i \left\langle \cos \vec{k} \cdot \left[\vec{r}_i(t) - \vec{r}_i(0) \right] \right\rangle$$

wariancja fluktuacji funkcji $F_{\rm s}$

$$\chi_4(t) = N \left[\left\langle \left(N^{-1} \sum_i \cos \vec{k} \cdot \left[\vec{r}_i(t) - \vec{r}_i(0) \right] \right)^2 \right\rangle - \left\langle N^{-1} \sum_i \cos \vec{k} \cdot \left[\vec{r}_i(t) - \vec{r}_i(0) \right] \right\rangle^2 \right]$$

Heterogeniczność dynamiczna w pobliżu przejścia ciecz-szkło

funkcja niespójnego samorozpraszania średnioterminowego (incoherent intermediate self-scattering function)

4-punktowa podatność dynamiczna (four-point dynamic susceptibility function)

$$F_s(k,t) = N^{-1} \sum_i \left\langle \cos \vec{k} \cdot \left[\vec{r}_i(t) - \vec{r}_i(0) \right] \right\rangle$$

$$\chi_4(t) = N \left[\left\langle \left(N^{-1} \sum_i \cos \vec{k} \cdot \left[\vec{r}_i(t) - \vec{r}_i(0) \right] \right)^2 \right\rangle - \left\langle N^{-1} \sum_i \cos \vec{k} \cdot \left[\vec{r}_i(t) - \vec{r}_i(0) \right] \right\rangle^2 \right] \right]$$

Wpływ ciśnienia na heterogeniczność dynamiczną w różnych warunkach
termodynamicznych

 $\chi_{4}(t) \approx \frac{k_{B}T^{2}}{\Delta c_{p}} (\chi_{T}(t))^{2}$ Funkcja Kohlrauscha-Williamsa-Wattsa jako dwupunktowa czasowa funkcja korelacji If $\Phi(t) = \exp(-(t/\tau_{\alpha})^{\beta_{KWW}})$ where $\chi_{T}(t) = \frac{\partial \Phi(t)}{\partial T}$ $\chi_{4}^{\max} \approx \left(\frac{\partial \Phi(x)}{\partial x}\Big|_{x=1}\right) \left(\frac{\partial \ln \tau_{\alpha}}{\partial \ln T}\right) \frac{1}{T}$ where $x = t/\tau_{\alpha}$ [L. Berthier *et al.*, Science **310**, 1797 (2005)] $\chi_{4}^{\max} \approx \left(\frac{\beta_{KWW}}{e}\right)^{2} \frac{k_{B}}{\Delta c_{p}} \left(\frac{\partial \ln \tau_{\alpha}(T, p)}{\partial \ln T}\right)^{2}$

PHYSICAL REVIEW B 85, 220201(R) (2012)

Effects of lowering temperature and raising pressure on the spatially heterogeneous dynamics of glass-forming van der Waals liquids

A. Grzybowski, K. Kolodziejczyk, K. Koperwas, K. Grzybowska, and M. Paluch Institute of Physics, University of Silesia, Universytecka 4, 40-007 Katowice, Poland (Received 25 January 2012; revised manuscript received 25 May 2012; published 26 June 2012)

Here we study how changes in temperature and pressure affect the dynamic heterogeneity in glass formers by using dielectric, volumetric, and heat capacity experimental data for two typical supercooled van der Waals liquids, 1,1'-bis (*p*-methoxyphenyl) cyclohexane (BMPC) and *o*-terphenyl (OTP). We demonstrate that these thermodynamic variables are not equivalent. We find that changes in temperature exert a stronger influence on heterogeneous dynamics than those in pressure, and the degree of heterogeneity in different thermodynamic conditions is mirrored in some way in corresponding structural relaxation times.

DOI: 10.1103/PhysRevB.85.220201

PACS number(s): 64.70.pm, 61.43.-j, 64.70.Q-

$$\Delta c_p(T,p) = c_p^{liquid} - c_p^{glass} = \Delta c_p(T,p_0) - T \int_{p_0}^p \left(\frac{\partial^2 v}{\partial T^2}\right) dp \qquad \tau_\alpha = \tau_0 \exp\left[\left(\frac{A}{Tv^{\gamma}(T,p)}\right)\right]$$

Heterogeniczność dynamiczna w przypadku skalowania termodynamicznego Skale czasu i przestrzeni charakterystyczne dla dynamiki molekularnej w pobliżu przejścia ciecz-szkło

Wpływ fluktuacji temperatury i gęstości na heterogeniczność dynamiczną w warunkach podwyższonego ciśnienia week ending $\chi_{4}^{NPT}(t) = k_{B}T^{2}(\chi_{T}^{NPT}(t))^{2}/c_{p} + \chi_{4}^{NPH}(t)$ PHYSICAL REVIEW LETTERS PRL 111, 125701 (2013) 20 SEPTEMBER 2013 χ_T^H – due to enthalpy fluct. Effect of Temperature and Density Fluctuations on the Spatially Heterogeneous Dynamics of Glass-Forming Van der Waals Liquids under High Pressure $\chi_{4}^{NPT}(t) = k_{B}T^{2}(\chi_{T}^{NVT}(t))^{2}/c_{v} + \rho^{3}k_{B}T\kappa_{T}(\chi_{\rho}^{NPT}(t))^{2} + \chi_{4}^{NVE}(t)$ K. Koperwas,¹ A. Grzybowski,¹ K. Grzybowska,¹ Z. Wojnarowska,¹ A. P. Sokolov,² and M. Paluch¹ χ_4^T – due to thermal fluct. χ_4^{ρ} – due to density fluct. ¹Institute of Physics, University of Silesia, Uniwersytecka 4, 40-007 Katowice, Poland ²Department of Chemistry, University of Tennessee Knoxville, Knoxville, Tennessee 37996, USA $(\chi_{4})^{\max} \approx (\chi_{4}^{H})^{\max} \approx (\chi_{4}^{T})^{\max} + (\chi_{4}^{\rho})^{\max}$ (Received 10 April 2013; published 18 September 2013) In this Letter, we show how temperature and density fluctuations affect the spatially heterogeneous [L. Berthier et al., Science 310, 1797 (2005); dynamics at ambient and elevated pressures. By using high-pressure experimental data for van der Waals liquids, we examine contributions of the temperature and density fluctuations to the dynamics heteroge-Phys. Rev. E 76, 041510 (2007)] 100 $(\chi_{\Delta}^{H})^{\max} \approx (\chi_{\Delta}^{T})^{\max} + (\chi_{\Delta}^{\rho})^{\max}$ (a) p=0.1 MPaOTP p=78.5 MPa ¶ $\left(\chi_{4}^{H}\right)^{\max} \approx \frac{k_{B}T^{2}}{\Delta c_{p}} \left(\frac{\beta_{KWW}}{e} \frac{\partial \ln \tau_{\alpha}}{\partial T}\right)^{2}$ • $(\chi_1^H)^{\max}$ 35 fails for nonconfigurational values **80** $\boxtimes (\chi_{1}^{T})^{\max} + (\chi_{1}^{v})^{\max}$ p=0.1 MPa of heat capacities c, and c, 30 $\circ (\chi^{T})^{max}$ 25 $(\chi^{\rho})^{\max}$ **60** $\left(\chi_{4}^{T}\right)^{\max} \approx \frac{k_{B}T^{2}}{\Delta c_{n}} \left(\frac{\beta_{KWW}}{e} \frac{\partial \ln \tau_{\alpha}}{\partial T}\right)^{2},$ X4)^{max} p = 78.5 MPa $(\chi^{H})^{ma}$ **40** $(\chi_{\lambda}^{T})^{max} + (\chi_{\lambda}^{P})^{max}$ $\left(\chi_{4}^{\rho}\right)^{\max} \approx k_{B}T\kappa_{T}\rho^{3}\left(\frac{\beta_{KWW}}{e}\frac{\partial \ln\tau_{\alpha}}{\partial\rho}\right)^{2}$ $(\chi^{T})^{max}$ OTP (b) 20 (χ^{p})^{max} V = 0.89cm³/g -4 -3 -2 -1 0 1 2 -6 -5 0 $\Delta c_p = c_p^{liquid} - c_p^{glass},$ $\log_{10}(\tau_{\alpha}/s)$ τ_a = 10μs **(C)** T=280.0 K 100-OTP 100 ii Q $\Delta c_{v} = c_{v}^{liquid} - c_{v}^{glass}, c_{v} = c_{p} - vT\alpha_{p}^{2}/\kappa_{T}$ OTP (d) 80 80 $\alpha_p = \frac{\partial \ln v}{\partial T}$, $\kappa_T = -\frac{\partial \ln v}{\partial p}\Big|_{T}$ T₀(P) - line at τ_=100s 200 **60** (χ)^{max} P(MPa) 40 Dla danych zmierzonych w wysokim $V = 0.89 \text{ cm}^{3}/\text{a}$ p=0.1 MPa ciśnieniu potwierdziliśmy relację Х 20 p = 19.6 MPa20 p = 39.2 MPa $\left(\chi_{4}^{H}\right)^{\max} \approx \left(\chi_{4}^{T}\right)^{\max} + \left(\chi_{4}^{\rho}\right)^{\max}$ p = 58.8 MPa-τ=100s 0p=78.5 MPa -6 -2 -1 0 0 p=91.4 MPaużywając w estymatach Δc_p and Δc_p . $\log_{10}(\tau_{\alpha}/s)$ 0 50 100 150 200 250 T=294.5K p(MPa)

Dlaczego estymaty χ_4^{max} wykorzystujące c_p i c_v są mnie wiarygodne niż ich odpowiedniki z Δc_p i Δc_v ?

$$\left(\chi_{4}^{H}\right)^{\max} \approx \frac{k_{B}T^{2}}{c_{p}} \left(\frac{\beta_{KWW}}{e} \frac{\partial \ln \tau_{\alpha}}{\partial T}\Big|_{p}\right)^{2}$$
$$\left(\chi_{4}^{T}\right)^{\max} \approx \frac{k_{B}T^{2}}{c_{v}} \left(\frac{\beta_{KWW}}{e} \frac{\partial \ln \tau_{\alpha}}{\partial T}\Big|_{v}\right)^{2},$$
$$\left(\chi_{4}^{\rho}\right)^{\max} \approx k_{B}T\kappa_{T}\rho^{3} \left(\frac{\beta_{KWW}}{e} \frac{\partial \ln \tau_{\alpha}}{\partial \rho}\Big|_{T}\right)^{2}$$

Wpływ fluktuacji gęstości wyraźnie większy niż fluktuacji temperatury

To wynik niefizyczny dla cieczy van der Waalsa

Suppl. Mat. to [K. Koperwas et al., Phys. Rev. Lett. 111, 125701 (2013)]

Dlaczego obserwujemy spadek estymowanego χ_4^{max} ze wzrostem ciśnieniem w τ =*const*?

Wnioski

- Koncepcja heterogeniczności dynamicznej w pobliżu przejścia ciecz-szkło, mająca swój początek w opisie CRR przez Adama i Gibbsa, została znacząco rozwinięta poprzez zastosowanie formalizmu czteropunktowej funkcji korelacji.
- Nasza wysokociśnieniowa analiza estymat objętości korelacji zdefiniowanej jako maksimum czteropunktowej podatności dynamicznej χ^{max} daje zaskakujący wynik dla cieczy rzeczywistych: *skale czasowe i przestrzenne charakterystyczne dla dynamiki molekularnej w pobliżu przejścia ciecz-szkło są rozbieżne*.
- W konsekwencji nie jest możliwe skalowanie termodynamiczne czasów relaksacji strukturalnej τ i objętości korelacji χ₄^{max} za pomocą tego samego wykładnika skalującego γ, co jest sprzeczne z teorią izomorfów grupy prof. Dyre [J. Chem. Phys. **131**, 234504 (2009)], stanowiącą obecnie najciekawsze teoretyczne uzasadnienie skalowania f(ρ^γ/T).
- Chociaż różne wykładniki skalujące dla τ i χ_4^{max} są sprzeczne z teorią izomorfów, to sam fakt skalowania się χ_4^{max} może stanowić podstawę modyfikacji teorii izomorfów w celu uzyskania rzeczywistej unifikacji opisu zjawisk fizycznych w pobliżu przejścia ciecz-szkło.